

La carabassa

(ALDC, V, 1110. La carbassa)

El mot *carabassa*, que designa el fruit de la carabassera (*Cucurbita pepo* var. *pepo*), no té una etimologia clara: rebutjats el llat. CUCURBITACEA, *CALVACEA o diversos ètims preromans, la proposta que ha tingut més acceptació és la que deriva el mot del preromà de la Península Ibèrica *CARAPACCIA, referit a una base semàntica entorn a 'coberta vegetal, tèxtil o animal a manera de closca', amb la var. *CALAPACCIA, origen del cast. *calabaza* (*calabassa* 190 n'és un manlleu), port. *cabaça*, gall. *cabaza*, relacionada amb *CALAPPACU > cat. *calàpet*, cast. *galápago* (DECat). La forma més antiga és *carabassa* (var. *caraba[θ]a* 139), usada –sembla– fins al s. XVIII: Labèrnia (1839) ja registra *carabassa* (var. *carba[θ]a* 108, 132, 134, 138), però remetent, amb els seus der., a *carabassa*; i Esteve *et al.* (1803), tot incloent l'entrada *carabassa*, elenca *carbassó*, *carbasser*, *carbassera*, la qual cosa indica que

la síncope de la vocal podria haver començat en aquests der. perquè l'accent cau més lluny de la susdita vocal.

Altres mots: *pastecca* 3, 6, segona resposta, usada per a fer confitura (3), deu ser una extensió de l'espècie 'síndria' i és un manlleu al fr. *pastèque*, que prové de *pateque*, alteració d'un mot aràbic que s'havia adaptat en el llat. med. en BATHECA; *curgeta* 5, també segona resposta, que designa la carabassa allargada, és dim. del fr. *courge*, que deriva del llat. tardà *CUCURBICA, alteració de *CUCURBITA.

Des d'una òptica geolingüística, notem que la fase més moderna, *carabassa*, ocupa el cat. or. peninsular, amb una àrea nord-occ. del nord i una altra a l'entreforc del cat.

nord-occ. i el val. sept., mentre que la fase més arcaica perdura a gran part del nord-occ. i a tot el bal. i l'alg.

Carabassa i *carbassa* són mots normatius des del DOrt, 1917.

